

Bài 19: NHÂN DÂN VIỆT NAM KHÁNG CHIẾN CHỐNG PHÁP XÂM LƯỢC

(Từ năm 1858 đến trước năm 1873)

I. Mục tiêu bài học

1. Kiến thức

- Giúp học sinh nắm được:
- + Quá trình xâm lược Việt Nam của thực dân Pháp từ năm 1858 đến trước năm 1873.
- + Cuộc kháng chiến của nhân dân ta chống thực dân Pháp xâm lược từ năm 1858 đến trước năm 1873.

2. Kỹ năng

- Hình thành, rèn luyện cho HS kỹ năng sử dụng bản đồ, đồ dùng trực quan.
- Rèn luyện kỹ năng phân tích, so sánh, đánh giá, liên hệ, rút kinh nghiệm về một sự kiện, nhân vật lịch sử.

3. Tư tưởng tình cảm

- Giúp học sinh hiểu được bản chất âm mưu của chủ nghĩa thực dân.
- Có thái độ đúng đắn về nguyên nhân, trách nhiệm của triều Nguyễn đối với việc mất nước, với các sự kiện, nhân vật lịch sử.
- Bồi dưỡng cho HS lòng tự hào, tinh thần về truyền thống yêu nước, chống ngoại xâm của dân tộc.

II. Phương pháp và phương tiện dạy học

1. Phương pháp

- GV Phát vấn HS
- Phương pháp trao đổi đàm thoại.
- Phương pháp sử dụng sách giáo khoa.
- Phương pháp sử dụng đồ dùng trực quan.

2. Phương tiện

- Bản đồ “*Cuộc kháng chiến của nhân dân Việt Nam chống thực dân Pháp xâm lược 1858 – 1885*” và một số tranh ảnh liên quan.

III. Tiến trình dạy học

1. Ổn định lớp

2. Kiểm tra bài cũ

- Nêu tình hình Việt Nam giữa thế kỉ XIX, trước khi thực dân Pháp xâm lược?
- Tại sao thực dân Pháp lại chọn Đà Nẵng làm mục tiêu tấn công đầu tiên?

Hoạt động của GV và HS	Kiến thức HS cần nắm
- <u>GV dẫn dắt</u>: Đánh chiếm Đà Nẵng không thành, thực dân Pháp đưa quân vào đánh chiếm Gia Định mở đầu cho cuộc kháng chiến của nhân dân ta ở Gia Định và miền Đông Nam Kỳ từ năm 1859 - 1862. - GV? <i>Âm mưu của thực dân Pháp khi đánh chiếm Gia Định là gì?</i> - <u>Trả lời</u> + Gia Định và Nam Kỳ là vựa lúa của Việt Nam. + Gia Định có vị trí quan trọng và giao thông thuận lợi. + Chiếm được Gia Định sẽ cắt đứt con đường tiếp tế lương thực của triều Nguyễn. +GV hỏi HS: <i>Ý đồ chiếm Gia Định của Pháp được tiến hành như thế nào ?</i> Từ ngày 9 đến ngày 16-2, Pháp mới đến được Gia Định do vấp phải sự chống cự quyết liệt của nhân dân ta. 17-2-1859, Pháp chèo được thành Gia Định tuy nhiên phải rút xuống tàu chiến do các đội dân binh của ta ngày đêm bám sát, quấy rối và tiêu diệt. + Sau khi vấp phải sự kháng cự quyết liệt của ta, <i>chiến thuật của Pháp thay đổi như thế nào?</i>	II. Cuộc kháng chiến chống Pháp ở Gia Định và các tỉnh miền Đông Nam Kỳ từ năm 1859 đến năm 1862 1. Kháng chiến ở Gia Định - Tháng 2-1859, quân Pháp đến Gia Định và chiếm thành Gia Định. -Tại Gia Định nhân dân ta đã chống Pháp quyết liệt, làm thất bại kế hoạch “đánh nhanh thắng nhanh” của Pháp, buộc Pháp chuyển sang “chinh phục từng gó nhỏ”.

Chuyển từ “đánh nhanh thắng nhanh” của Pháp, buộc Pháp chuyển sang “chinh phục từng gó nhỏ”. +GV? Tình hình ở chiến trường Nam Kỳ từ đầu năm 1860 có những thay đổi như thế nào? + Do sa lầy trong các cuộc chiến tranh ở Trung Quốc và Ý ngày 23-3-1860, toàn bộ quân Pháp rút khỏi Đà Nẵng vào Gia Định. Ở đây chỉ có khoảng 1000 tên trên chiến tuyến dài 10km. Quân triều đình vẫn phòng ngự ở Đại đồn Chí Hòa mà không dám tấn công + <u>GV minh họa về đại đồn Chí Hòa.</u> + <u>GV trình bày thái độ của các nghĩa sĩ ki Pháp đánh chiếm</u> Gv dẫn: sau khi giành thắng lợi ở Trung Quốc, Pháp củng cố lực lượng và mở rộng chiến tranh xâm lược ra các tỉnh miền Đông Nam Kỳ - GV? Chiến tranh diễn ra ở miền Đông Nam Kỳ như thế nào? - <u>Trả lời</u> + Từ năm 1860 sau khi được bổ sung lực lượng, thực dân Pháp tiếp tục mở rộng xâm lược Nam Kỳ. + Ngày 23 - 2 - 1861, Pháp tấn công và chiếm được Đại Đồn Chí Hòa. Sau đó chiếm Định Trường (1861), Biên Hòa (1861), Vĩnh Long	+ Năm 1860, Pháp gặp khó khăn nên phải dừng các cuộc tấn công. Dịch sa lầy ở cả Gia Định và Đà Nẵng + Triều đình vẫn phòng thủ. 2. Kháng chiến lan rộng ra các tỉnh miền Đông Nam Kỳ. Hiệp ước 5 - 6 - 1862 a) Kháng chiến lan rộng ra các tỉnh miền Đông Nam Kỳ - Năm 1860 sau khi được bổ sung lực lượng, thực dân Pháp tiếp tục mở rộng xâm lược Nam Kỳ. - Ngày 23 - 2 - 1861, Pháp tấn công và chiếm được Đại Đồn Chí Hòa. Sau đó chiếm Định Trường (1861), Biên Hòa (1861), Vĩnh Long (1862). - Nhân miền Đông Nam Kỳ đánh Pháp quyết liệt, gây cho địch nhiều khó khăn.
--	--

hiện sự đầu hàng từng bước của triều đình nhà Nguyễn.

- **GV dẫn dắt**: Mặc dù triều đình Huế kí hiệp ước 1862. Song nhân dân Nam Kỳ vẫn chống Pháp. Cuộc chiến đấu đó diễn ra như thế nào chúng ta cùng tìm hiểu.

- GV? Trình bày phong trào kháng chiến của nhân dân Nam Kỳ sau Hiệp ước 1862?

- Trả lời

+Phong trào chống Pháp của nhân dân ba tỉnh miền Đông Nam Kỳ tiếp tục phát triển:

- + Phong trào “tị địa” của các sĩ phu.
- + Nhiều cuộc khởi nghĩa nổ ra tiêu biểu là khởi nghĩa Trương Định.

- GV? Ba tỉnh miền Tây rơi vào tay Pháp như thế nào?

- Trả lời

+ Pháp vu cáo triều đình Huế vi phạm hiệp ước 1862.

- + Pháp yêu cầu triều đình Huế giao cho chúng kiểm soát 3 tỉnh miền Tây
- + Ngày 20 - 6 - 1867, Pháp chiếm thành Vĩnh Long và sau đó là hai tỉnh An Giang và Hà Tiên

GV dẫn dắt: Pháp chiếm được ba tỉnh miền Tây nhưng nhân dân ba tỉnh miền Tây vẫn không ngừng đánh Pháp.

- GV? Trình bày phong trào kháng

III. Cuộc kháng chiến của nhân dân Nam Kì sau hiệp ước 1862

1. Nhân dân ba tỉnh miền Đông tiếp tục kháng chiến sau hiệp ước 1862

- Nhân dân ba tỉnh miền Đông Nam Kỳ tiếp tục đánh Pháp

+ Phong trào “tị địa” của các sĩ phu.

+ Nhiều cuộc khởi nghĩa nổi ra tiêu biểu là khởi nghĩa Trương Định (1862)

2. Thực dân Pháp chiếm ba tỉnh miền Tây Nam Kỳ. Nhân dân ba tỉnh miền Tây chống Pháp

a) Pháp chiếm 3 tỉnh miền Tây

- Năm 1867 Pháp vu cáo triều đình Huế vi phạm Hiệp ước 1862 và yêu cầu triều đình

<i>Pháp của nhân dân miền Tây Nam Kỳ.</i> - Trả lời - Sau khi ba tỉnh miền Tây rơi vào tay Pháp, phong trào kháng chiến của nhân dân tiếp tục dâng cao. - Một số văn thân sĩ phu bất hợp tác với giặc, tìm mọi cách để chống Pháp như: + Trương Quyền lập căn cứ chống Pháp tại Tây Ninh. + Năm 1867, Phan Tôn, Phan Liêm lập căn cứ chống Pháp ở (Ba Tri) Bến Tre. + Nguyễn Trung Trực lập căn cứ tại Hòn Chông (Rạch Giá). Khi bị giặc bắt ông nói: “Bao giờ người Tây nhỏ hết cỏ nước Nam thì mới hết người Nam đánh Tây”. - Tuy nhiên do tương quan lực lượng chênh lệch, vũ khí kém nên các phong trào đều thất bại.	Huế giao cho chúng quyền kiểm soát ba tỉnh miền Tây. - Lợi dụng sự suy yếu của triều đình Huế từ 20 đến 24 - 6 - 1867, Pháp chiếm được ba tỉnh miền Tây (Vĩnh Long, An Giang, Hà Tiên). b) Nhân dân ba tỉnh miền Tây chống Pháp - Phong trào kháng chiến tiếp tục dâng cao - Tuy nhiên do tương quan lực lượng chênh lệch, vũ khí kém nên các phong trào đều thất bại.
---	--

3. Dạy bài mới

4. Củng cố

- Cuộc chiến tranh xâm lược Việt Nam của thực dân Pháp 1858 đến trước năm 1873.
- Cuộc kháng chiến của nhân dân Việt Nam 1858 đến trước năm 1873.

5. Dặn dò

- Học bài và chuẩn bị bài mới.